

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ

Інститут психології імені Г. С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України

Консультативна місія Європейського Союзу в Україні

ОСОБИСТІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО, ЗАКОН: ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті професора С. П. Бочарової

(30 березня 2017 року, м. Харків, Україна)

Харків
Харківський національний університет внутрішніх справ
2017

УДК 316.3:159.9
ББК 88.5+60.550.52
О-72

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету
за дорученнями Харківського національного університету внутрішніх справ
від 13.01.2017 № 9, від 09.02.2017 № 23*

Особистість, суспільство, закон: психологічні проблеми
О-72 та шляхи їх розв'язання: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (30 берез. 2017 р., м. Харків, Україна) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка Нац. акад. пед. наук України ; Консультації місія Європейського Союзу в Україні. – Харків : ХНУВС, 2017. – 240 с.

У матеріалах конференції окреслено найбільш актуальні проблеми взаємодії психологічної науки та різних галузей права; представлено широкий спектр наукових розробок вітчизняних та зарубіжних дослідників з питань упровадження психологічних знань в юридичну сферу. Роботи провідних науковців з Азербайджану, Великобританії, Грузії, Литви, Македонії, Нідерландів, Росії, Узбекистану, України, Фінляндії розв'язують сучасні проблеми юридичної, соціальної, педагогічної, вікової психології, права, кримінології, соціології тощо.

**УДК 316.3:159.9
ББК 88.5+60.550.52**

Публікації наведено в авторській редакції.

Оргкомітет не завжди поділяє погляди авторів публікацій.

За достовірність наукового матеріалу, професійного формулювання, фактичних даних, цитат, власних імен, географічних назв, а також за розголошення фактів, що не підлягають відкритому друку, тощо відповідають автори публікацій та їх наукові керівники.

Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Видавнича діяльність. Матеріали науково-практичних конференцій, семінарів тощо»), а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

© Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І ОСОБИСТІСТЬ

АЛЕКСАНДРОВ Юрій Васильович ПОНЯТТЯ ЗРІЛОСТІ ТА ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ.....	10
АЛЕКСЄНКО Наталія Володимирівна ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЯК СПЕЦИФІЧНА УМОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	12
БАБЕНКО Анна Александровна СПЕЦИФИКА ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ В СТРУКТУРЕ СЕМЕЙНЫХ ОТНОШЕНИЙ	14
БІЛАШ Анастасія Михайлівна СПЕЦИФИКА ЛЕГІТИМІЗОВАНОЇ АГРЕСІЇ У ДІВЧАТ- І ХЛОПЦІВ-СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	16
БОНДАРЬ Маргарита Олександрівна ІННОВАТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГІЧНІ КОНТЕКСТИ ПРОБЛЕМИ.....	18
ГАЛАТА Оксана Станіславівна РОЛЬ ЗАВЯТІСТІ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ	20
ГРЕСА Наталія Володимирівна СПЕЦИФИКА ТОЛЕРАНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ	21
ДЖАББАРОВ Хазрат Хусенович «МАССОВАЯ КУЛЬТУРА» И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОЕ ПОВЕДЕНИЕ МОЛОДЕЖИ	24
ДЗЮБА Тетяна Михайлівна ТРАВМУЮЧА СИТУАЦІЯ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ: ОСОБЛИВОСТІ І НАСЛІДКИ	27
ЖДАНОВА Ірина Вячеславівна, СКОРОХОДОВА Олена В'ячеславівна ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ, СХИЛЬНИХ ДО ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ	29
ЗАЙКА Евгений Валентинович НЕПРОИЗВОЛЬНОЕ ЗАПОМИНАНИЕ ФОНОВОГО ЗРИТЕЛЬНОГО МАТЕРИАЛА СТАРШЕКЛАСНИКАМИ: ВЛИЯНИЕ ВОЗРАСТА, УСПЕВАЕМОСТИ И СКОРОСТИ ДЕЙСТВИЯ	31
ЗЕЛЕНІН Геннадій Іванович ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	34
ЗІМОВІН Олексій Іванович, ЗАЙКА Євген Валентинович СТИМУЛЯЦІЯ ТА ВРІВНОВАЖЕННЯ РЕФЛЕКСИВНИХ ПРОЯВІВ ОСОБИСТОСТІ.....	36
КОБИКОВА Юлія Валентинівна ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК РЕСУРС ПОДОЛАННЯ ПІДЛІТКОМ СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ СИТУАЦІЙ	38
КОГУТ Олександра Олександрівна АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНОМУ ТРАНСФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	40
КОЛЧИГІНА Анна Валеріївна ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНОЇ ПЕРЕВАГИ МОТИВІВ УСПІХУ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....	41
КУЗНЕЦОВ Марат Амирович ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ КОМПОНЕНТ АВТОБИОГРАФИЧЕСКОЙ ПАМЯТИ	43

ЛЕВЧЕНКО Катерина Олександрівна ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕСУРСНОСТІ З ЧИННИКАМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ У МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З РІЗНИМ СТАЖЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	45
МАЛІКОВА Нубар Асаф кізі ФЕНОМЕН СМISЛУ ЖИТТЯ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗАРУБІЖНИХ ПСИХОЛОГІВ.....	47
МИХАЙЛИШИН Уляна Богданівна ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ В СТРУКТУРІ ОСОБИСТОСТІ.....	50
МОХОНЬКО Дарина Сергіївна, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ СТИЛЮ САМОРЕГУЛЯЦІЇ У КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ НУЦЗУ, СХИЛЬНИХ ДО ПРОКРАСТИНАЦІЇ	52
ПОТАПОВА Світлана Миколаївна ПСИХІЧНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ НЕГАТИВНИХ СТАНІВ ОСОБИСТОСТІ.....	54
САВКІНА Тетяна Василівна, ЄГОРОВА Тетяна Михайлівна СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ.....	56
САВЧУК Юлія Романівна ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ НА АГРЕСИВНІСТЬ І КОНФЛІКТНІСТЬ У ПІДЛІТКОВОМУ ТА ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	58
САЛЬНІКОВА Анастасія Валеріївна ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ З СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЮ ДИСТАНЦІЄЮ В МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКАХ У ЖІНОК МОЛОДОГО І ЗРІЛОГО ВІКУ.....	60
СОЛОХІНА Лариса Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЙ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ У СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ПЕРШОГО ТА ДРУГОГО КУРСІВ.....	62
ТЕСЛИК Наталія Миколаївна ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ	64
ТКАЧОВА Світлана Миколаївна ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ З ПСИХОЛОГІЧНОЮ РОЗУМНІСТЮ У ЖІНОК РІЗНОГО ВІКУ	66
ХАЛИЛОВА Наргиза Икромалиевна О НЕКОТОРЫХ ПОВЕДЕНЧЕСКИХ ПАТТЕРНАХ ПЕДАГОГОВ С ВЫСОКОЙ СТЕПЕНЬЮ РЕФЛЕКСИВНОСТИ	68
ХАРЧЕНКО Світлана Вячеславівна ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА КОНФЛІКТНОСТІ У СПІЛКУВАННІ.....	70
ШАХОВА Елена Григорьевна TRAUMA RELEASING EXERCISES (TRE) – СОВРЕМЕННАЯ ТЕХНИКА ОСВОБОЖДЕНИЯ ОТ СТРЕССА	73
ШЕВЦОВА Ірина Ігорівна ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ТА ІНТЕРЕСІВ У ПІДЛІТКОВОМУ ТА ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	75

СЕКЦІЯ ІІ СУСПІЛЬСТВО

БАФАЕВ Мухиддин Мухамматович НАЦИОНАЛЬНАЯ ТОЛЕРАНТНОСТЬ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ОБЩЕСТВА.....	77

БЛИНОВА Олена Євгенівна СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ В АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ	79
БУТИЛІНА Олена Вікторівна ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПАТОЛОГІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ДЕФОРМАЦІЙ	81
VESELINOVSKA Snezana Stavreva, KIROVA Snezana TECHNOLOGY, PEDAGOGY, AND CONTENT KNOWLEDGE – CHALLENGE FOR COOPERATIVITY BETWEEN INITIAL EDUCATION AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SCIENCE TEACHERS	83
ВОРОБІЙОВА Інна Вікторівна СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ДИНАМІКУ ІМІДЖУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НГУ У МЕШКАНЦІВ ХАРКІВЩИНИ	89
ДАВРОНОВА Дильдора Саидовна ОСНОВЫ ИДЕЙНО-ПОЛИТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В СЕМЬЕ.....	91
ДЖАНОБИЛОВА Мадина Курбановна ТОЛЕРАНТНОСТЬ В ВОСПИТАНИИ ПОДРАСТАЮЩЕГО ПОКОЛЕНИЯ	93
ЄВДОКІМОВА Олена Олександрівна ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ВІЙНА ЯК РІЗНОВИД СОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ	96
ЗАВОРОТНИЙ В'ячеслав Іванович ВІДДАЛЕНІ ПОСТТРАВМАТИЧНІ СТРЕСОВІ РОЗЛАДИ ЯК НАСЛІДОК УЧАСТІ У ВОЄННИХ ДІЯХ.....	98
ЗОТОВА Ганна Віталіївна ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ, ТИПІВ ТА СТРУКТУРИ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ В ПСИХОЛОГІЇ	101
КАЗМІРЕНКО Вікторія Олександрівна ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ	103
КОВАЛЕНКО Людмила Анатоліївна ВІКТИМНІСТЬ, ЯК ПСИХОЛОГІЧНА КАТЕГОРІЯ.....	105
КРЕЙДУН Надія Петрівна, ПОЛІВАНОВА Олена Євгеніївна, ЯВОРОВСЬКА Любов Миколаївна, НЕВОЄННА Олена Анатоліївна ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕРЦЕПЦІЇ ДІАДИ «ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ»	107
КУРМАНОВА Владислава Василівна ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ МЕТАКОГНІТИВНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПСИХОЛОГІЇ.....	109
ЛЕЩЕНКО Олена Сергіївна ОСОБЛИВОСТІ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ЖІНОК, АКТИВНИХ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ КРАЇНИ.....	111
РАУТАРІНТЕ Сарі, ЛОГАЧЕВ Микола Георгійович ПОБУТОВЕ НАСИЛЛЯ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	113
МАКСИМЕНКО Сергій Дмитрович ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ У ВИМІРАХ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	115
МОМОТ Оксана Володимирівна ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ КОПІГ-ПОВЕДІНКИ У ПСИХОЛОГІЇ	118
МОСКОВЧЕНКО Валентина Валеріївна СКЛАДОВІ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ	120
МУРАВЬЄВА Валерия Дмитриевна КИБЕРМАНИЯ: ВЫДУМАННАЯ УГРОЗА ИЛИ ГЛОБАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА УКРАИНЫ?	122

НІКІТИНА Оксана Петрівна ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ.....	124
САППА Микола Миколайович ПЛАКАТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ДЛЯ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	126
СІНЧЕНКО Дар'я Юріївна ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТАТУСНО-РОЛЬОВОЇ ТА ПОВЕДІНКОВОЇ ВІКТИМНОСТІ У ЖІНОК РІЗНОГО ВІКУ	129
СТОГНІЙ Дарія Ігорівна СПЕЦИФІКА КОМУНІКАТИВНИХ УСТАНОВОК ВІРМЕНСЬКОЇ, АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ	131
ТОКОВА Анна Анатоліївна ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ РІЗНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ	133
УСМАНОВА Манзура Наимовна ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА РАЗВИТИЕ АГРЕССИВНОСТИ ПОДРОСТКОВ.....	135
ХРЕПЛИВЕЦЬ Марія Андріївна ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТУ	138
ШИЛІНА Алла Андріївна, КЛІКУНАС Паулюс ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРИЧИНИ САМОГУБСТВА СЕРЕД ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ.....	139
ЯЛАНСКАЯ Светлана Павловна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КРЕАТИВНОГО УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА СОВРЕМЕННОЙ ШКОЛЫ.....	141

СЕКЦІЯ ІІІ ЗАКОН

БАНДУРКА Олександр Маркович ДО АКТУАЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЇ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ	143
BRAME William THE GUIDING PRINCIPLES OF POLICING.....	145
БАРКО Вадим Іванович, БАРКО Вадим Вадимович, КИРІЄНКО Людмила Андріївна ПРОФЕСІЙНА УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ПІДРОЗДІЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ДЕФІНІЦІЇ, ЗМІСТ І СТРУКТУРА	147
БЕВЗЮК Інна Миколаївна РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ ПРОКУРОРА.....	149
БОЙКО-БУЗИЛЬ Юлія Юріївна ГЕНДЕРНА СЕГРЕГАЦІЯ КЕРІВНИХ ПОСАД В МВС УКРАЇНИ	151
БОЛЬШАКОВА Анастасія Миколаївна ЖИТТЄТВОРЧИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ЯКОСТЕЙ КЕРІВНОГО СКЛАДУ ОВС УКРАЇНИ	153
ВАГІНА Олена Вікторівна МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІЦІЇ	155

ВЕРЕМЕЙЧИК Вероніка Анатоліївна, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕГУЛЯЦІЇ У КУРСАНТІВ НУЦЗУ З РІЗНИМ РІВНЕМ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ДО СИТУАЦІЙ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	157
ВІДЕНЄВ Ігор Олександрович ЗНАЧЕННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ В СТАНОВЛЕННІ СПІВРОБІТНИКА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	159
ГАВРИЛОВА Анастасія Володимирівна, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВОГО ВУЗУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТЬОГО ОФІЦЕРА	161
ДИСА Олена Вікторівна ДО ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОГО ЛІДЕРСТВА У ПОЛІЦІЇ	163
ДУДАРЬ Анна Ивановна, ХУСЯИНОВ Тимур Маратович ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ ДОПРОСА	165
ЖДАНОВА Ірина Вячеславівна, ФЕДЧИШИНА Марина Володимирівна ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я	167
ЗЕМЛЯНСЬКА Олена Володимирівна ПСИХОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА	170
ІВАНОВА Юлія Михайлівна, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕРМІНУ НАВЧАННЯ	172
КАРНАУХ Яна Ігорівна РЕСУРСНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПРАВООХОРОНЦІВ	174
КАРПУШИНА Наталія Борисівна ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОЇ КОМПОНЕНТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СЛІДЧОГО	176
КЛИМЕНКО Ігор Володимирович ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК НЕОБХІДНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ	177
КОНЮХОВА Катерина Юріївна ДОСЛІДЖЕННЯ САМОЕФЕКТИВНОСТІ У ПРАЦІВНИКІВ ДСНС УКРАЇНИ	179
КУРГАНОВ Руслан Ігорович, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна РЕФЛЕКСІЯ ТА РЕФЛЕКСИВНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНІ ФЕНОМЕНИ. ОСОБЛИВОСТІ ВИДІВ ТА ТИПІВ РЕФЛЕКСІЇ КУРСАНТІВ НУЦЗУ	181
ЛАМАШ Ірина Володимирівна, ВАНГЕЛДЕР Герріт Ян ПРОАКТИВНІ КОПІНГИ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКАХ ІЗ ПСИХОЛОГІЧНОЮ РЕСУРСНІСТЮ У ПРАВООХОРОНЦІВ З РІЗНИМ ЇЇ РІВНЕМ	183
ЛЕЖУХ Інга Сергіївна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ	185
ЛЕНСЬКА Людмила Валентинівна СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ГРАБЕЖУ	187

МЕРКУЛОВА Юлія Василівна ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ УГОДИ ПРО ПРИМИРЕННЯ В ЗАЛЕЖНО ВІД ХАРАКТЕРУ ЗЛОЧИНУ	190
МІЛораДОВА Наталя Едуардівна, ДоЦЕНКО Вікторія В'ячеславівна ЕКСТРЕМАЛЬНА ПІДГОТОВКА – НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОНЦЯ-ПРОФЕСІОНАЛА	192
МІКАЛЛОВА Наріне Аргентівна САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК РЕСУРС ЖИТТЄСТІЙКОСТІ КУРСАНТІВ З РІЗНИМ ДОСВІДОМ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	193
ПОСОХОВА Яна Сергіївна МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПАТРУЛЬНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ	195
ПУШКІН Олександр Анатолійович ВІКОВІ ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО МАЛОЛІТНІХ ОСІБ, СТОСОВНО ЯКИХ ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА	197
РОГОЗА Яна Русланівна, КУФЛІЄВСЬКИЙ Андрій Станіславович, СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО «ВИГОРАННЯ» У ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ДСНСУ	199
РУДАЙ Анна Сергіївна ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕСУРСНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ	201
САХНІК Олена Володимирівна ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ПЕНІТЕНЦІАРИСТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	203
СЕЛЮКОВА Тетяна Василівна ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ОРГАНІЗОВАНOSTІ І САМОКОНТРОЛЮ У МАЙБУТНІХ СПІВРОБІТНИКІВ ДСНСУ	205
СЛІПЕЦЬ Олена Олексіївна МОЖЛИВОСТІ СУДОВОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЛЯ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА СТОСОВНО ДІТЕЙ.....	207
СОКУРЕНКО Валерій Васильович ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	209
ТВЕРДОХЛІБОВА Наталя Євгеніївна ЗАКОНОМІРНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	212
ТЮРІНА Валентина Олександрівна СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЮРИСТА	213
ФЕДОРЕНКО Олена Іванівна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	215
ФІЛОНЕНКО Володимир Миколайович ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СЕРЕДОВИЩІ ЗАСУДЖЕНИХ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	217
КНОJANASHVILI Lasha ADULT TEACHING SPECIFIC CHARACTERS AT THE LAW ENFORCEMENT SUBORDINATE ORGANIZATIONS (AN EXAMPLE OF ACADEMY OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF GEORGIA)	219
ЦІЛЬМАК Олена Миколаївна ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	220

ЧУПРОВ Леонид Федорович	
К ВОПРОСУ О ПСИХОЛОГИЧЕСКОМ СОПРОВОЖДЕНИИ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ В СИТУАЦИИ ДОЗНАНИЯ, СУДЕБНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ И В СУДЕБНОМ ЗАСЕДАНИИ.....	222
ЧУХРАЄВА Ганна Вікторівна	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО І ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ ДО ЛАВ ПОЛІЦІЇ.....	224
ШВЕЦЬ Дмитро Володимирович	
ПСИХІЧНА СТІЙКІСТЬ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ ЯК ОСНОВА ГОТОВНОСТІ ДО СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ.....	226
ШЕВЧЕНКО Лариса Олександрівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕСУРСНОСТІ ЗЛОЧИНЦІВ	228
ШЛОМІН Олександр Юрійович	
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	230
ЭЛОВ Зиёдулло Саттарович	
ПРИЧИНЫ СУИЦИДА СРЕДИ СОТРУДНИКОВ ОВД.....	232
ЮРЧЕНКО-ШЕХОВЦОВА Тетяна Іванівна	
ПРОФЕСІЙНА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	235
ЯРОМЕНОК Марина Анатоліївна	
ДЕТЕРМІНАНТИ ВИНИКНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРОКУРОРІВ	237

4. Беляева Е. Ф., Зубкова Л. М. Професійна деформація викладача вищої школи. *Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2010. Вип. XXIV. С. 25–32. URL: <http://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/3873/3440> (дата звернення: 23.02.2017).

Одержано 24.02.2017

Проанализированы факторы возникновения разных форм профессиональных деформаций. Особое внимание уделено исследованию влияния организационных патологий на появление профессиональных деформаций. Определены три группы факторов, которые позволяют объяснить отклонения в профессиональном поведении сотрудников.

Ключевые слова: *девиации, деформация, профессиональная деформация, организационные патологии.*

UDC 37.013:5

Snezana Stavreva VESELINOVSKA,

faculty of educational educations, University "Goce Delcev", Stip, R. Macedonia;

Snezana KIROVA,

faculty of philology, University "Goce Delcev", Stip, R. Macedonia

TECHNOLOGY, PEDAGOGY, AND CONTENT KNOWLEDGE – CHALLENGE FOR COOPERATIVITY BETWEEN INITIAL EDUCATION AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SCIENCE TEACHERS

Traditionally, teacher has emphasized lecture, text, and demonstration, with the intent that students would comprehend and recall this information at the conclusion of a unit or chapter. However, teachers practicing reforms-based instruction place less emphasis on these traditional approaches and greater emphasis on fostering inquiry in student-centered ways. Reforms-based instruction is based on flexible curricula, providing students with opportunities to construct scientific understandings through active learning. These shifts in instructional approaches are difficult because they require dramatic changes in practices that have persisted for a long time. This study was to explore pre-service science teachers' use of an interactive system, consisting of a computer, LCD projector, interactive white board, and Internet connection, to support science teaching and learning. Each participant had access to the interactive system for the duration of the investigation.

The research questions guiding the investigation included:

- 1. Whether teachers would use the interactive system for instructional purposes,*
- 2. What form this instruction would take, and*
- 3. Whether the instruction would reflect the recommendations of current science education reform documents.*

Results indicated that student teachers use the interactive system in substantial ways to facilitate teaching reforms based on science.

Furthermore, the results support the use of explicit approaches to prepare the pre-service teachers to use educational technology for inquiry instruction, modelling of effective uses of digital images and video clips, and specific instruction on whole class inquiry methods.

Keywords: *biology teacher, ICT, interactive white board, education;*

Introduction

The need to analyze, revise and modernize the conditions in teaching in the frames of our educational system has lately been closely connected with the tendencies to improve elementary education in our country, in accordance with the dynamic social and economic relations. Likewise, in times of communication revolution it is necessary that ICT be the catalyst of reforms in education, but it is not the key for changes in education. For these reasons it became obvious that changes in our educational system (introduction and application of the new conception of nine-year elementary education, development of the new curricula and innovated teaching programs) must

be preceded by expert and organizational preparations directed to didactic-methodic goals, which in schools will create conditions for successful introduction of major changes in the most important segment – teaching.

For this purpose, it is necessary to improve the quality of teaching increase job skills among students, increase access to computers and integrate the use of ICT in all subjects, with special emphasis on science. In this way students will be able to think critically, which in turn will help them achieve success in the global knowledge-based economy and support professional development of teachers.

Quality teaching

Modern pedagogical theory and practice start from the thesis that school was create for children, not vice versa. This thesis conditions the teaching to be base on knowledge, interests and experiences of children that are amended and improved along with their development in school.

Today in the theory of sciences dealing with teaching real the prevalent attitude is that real, stable knowledge cannot be learned in a final form. In modern teaching, the focus of work shifts from the learning of ready knowledge towards the process of knowledge acquisition. The role of the teacher is more responsible than in traditional teaching, because of the fact that he/she must find out what the interests of students are, then monitor, and properly direct them. Instruction must be direct to the student's activity, while the teacher has to «teach as little as possible» and act so that «the student discovers as much as possible.» To achieve this in natural sciences (biology), teacher and student must follow the schedule of procedures:

- Observation and recording
- Open (interactive) communication and cooperation
- Monitoring, researching, realizing, experimenting
- Application of the acquired knowledge and experience in new situations
- Creation of conditions for independent learning.

These procedures, among other things, provide proper mental development (cognitive, emotional) and proper socialization of the student.

Traditionally, teachers have emphasized lecture, text, and demonstration, with the intent that students would comprehend and recall this information at the conclusion of a unit or chapter. However, teachers practicing reforms-based instruction place less emphasis on these traditional approaches and greater emphasis on fostering inquiry in student centered ways. Reforms-based instruction is based on flexible curricula, providing students with opportunities to construct scientific understandings through active learning. These shifts in instructional approaches are difficult because they require dramatic changes in practices that have persisted for a long time.

In many cases, teachers do not even have a basic understanding of what constitutes reforms-based instruction (Gess-Newsome, 2003). Implementing reforms based instruction is made even more difficult by lack of content knowledge and inadequate understanding of science-specific instructional approaches (Loucks-Horsley, Hewson, Love, and Stiles, 1998). Finally, teachers often cite lack of resources, including both equipment and curriculum materials, as a barrier to implementing new instructional methods (Blumenfeld, Krajcik, Marx, and Soloway, 1994).

Recent investigations point to the potential of computer technologies in facilitating reforms-based instructional practices (Kim, Hannafin, and Bryan, 2007; Sandholtz, Ringstaff, and Dwyer, 1997). Digital images and video, computer probe ware, online data access, and computer simulations have all been shown to help both students and teachers develop scientific conceptions of standards-based content (Bell, Gess-Newsome, and Luft, 2008; Flick and Bell, 2000). Furthermore, computer simulations have been shown to facilitate inquiry learning. For example, in a recent study of pre-service teachers' conceptions of lunar phases, researchers reported pre- to post instructional gains in scientific conceptions of more than 80 % for participants who used an astronomy simulation in the context of inquiry instruction (Bell and Trundle, 2008). In another recent investigation, Winn et al. (2005) found simulated data collection to be just as effective as field-based data collection in learning oceanography concepts. Furthermore, the computer simulation provided a model-based experience that offered visualization opportunities not possible in actual field work.

Despite the advantages that computers have to offer, research has consistently shown that few teachers use computers as instructional tools. The researchers concluded that computers, while frequently used, had not significantly impacted classroom instruction and learning. Similarly, in his visits to schools across the nation, Pflaum (2004) found that computers were rarely used to facilitate and enhance instructional practice and more often were used for student and teacher productivity.

In fact, preliminary investigations have shown that teachers who had access to computer projectors often used the technology for instructional purposes to promote student engagement and inquiry, even in a whole-class setting (Irving, 2003; McNall, 2004; Smetana and Bell, 2009). However, additional research is needed to characterize the instruction of teachers in single-computer classrooms, especially when these teachers' preparation has been designed to facilitate their growth in ICT and to use technology for instructional purposes in whole-class settings.

Flick and Bell (2000) proposed a set of guidelines for teacher education that reflect both science education reform documents and facilitate the development of TPCK (TPCK – technology, pedagogy, and content knowledge). These guidelines include the following:

1. Technology should be introduced in the context of science content.
2. Technology should address worthwhile science with appropriate pedagogy.
3. Technology instruction in science should take advantage of the unique features of technology.
4. Technology should be used in ways that make scientific views more accessible.
5. Technology instruction should develop students' understanding of the relationship between technology and science.

These guidelines place science content at the heart of learning to teach with technology, first emphasizing that teaching and learning the features of technology applications should be embedded within the context of meaningful science content. Second, activities incorporating technology should make meaningful connections to student experiences and foster student-centered, inquiry-based learning.

Specifically, the study addressed the following questions:

1. Will these pre-service biology teachers use the ICT for instructional purposes?
2. If so, in what ways will they use the ICT?
3. Will their use of an ICT reflect reforms-based instructional practices?

Operational lesson plan

At the Faculty of education sciences at the University «Goce Delchev» the students majoring in elementary school education have the teaching subject Fundamentals of science in the first year. Although ICT finds its application in almost any subject, in science subjects it can be best incorporated for specific contents. That is why this type of research was made where students were divided into 4 groups.

Topic: Morphology of animal's cell

STUDY UNIT: Similarities and differences between animal and plant cell

Objectives and tasks of the lesson: The student should be able to:

- Recognize and name plant and animal cells
- Name parts (cell organelles) of plant and animal cell
- Explain the functions of cellular organelles of plant and animal cell
- Draw a plant and animal cell and mark its constituent parts (core, cytoplasm, cell membrane)
- Develop a Venn diagram with similarities and differences between a plant and animal cell.

Material needed

Ready models of animal and plant cell, drawings of cells (posters, slides), Encyclopedias, biology atlases, Computer, whiteboard, Internet, Paper and drawing pencils.

Introductory part of the lesson

The students are shown a drawing of a plant cell. Students identify and name the parts and functions of cell organelles, especially the nucleus with its constituents – chromosomes.

They are shown an animal cell and the students observe and compare.

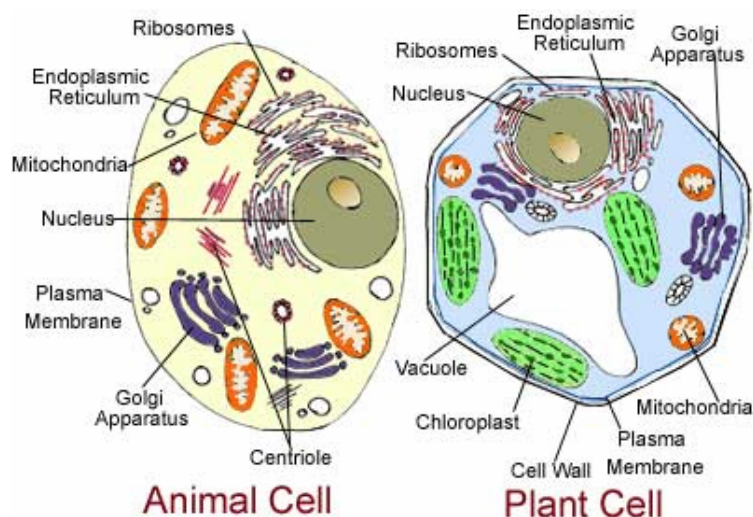

Figure 1. Plant and animal cell

Main part research

The first group – draws a plant cell, marks, names parts and discusses the functions of the cell organelles. They draw the nucleus and the constituent parts of the nucleus.

The second group – Draws an animal cell, nucleus of an animal cell, marks and discusses.

The third group – makes a Venn diagram with similarities and differences between a plant and animal cell.

To achieve these objectives different technologies were used: PowerPoint presentations, simulations, animations, digital images, videos, digital diagrams and models, video clips, web pages, simulated labs, etc. ICT is used for lectures on various topics from biology with a wide range of technological resources. The students were shown pictures in order to illustrate different types of cells, cell structure, including cell organelles and chromosomes as constituents of the nucleus. Instead of using only images for illustration, they used digital images to stimulate interaction with the material. Students made observations and conclusions, and images were used as a stimulus for discussion.

After a short introductory part, the teacher began the lesson on the cell and cellular organelles, nucleus with chromosomes. He said: «Today we will talk about the structure of animal and plant cell nucleus and chromosomes». He asked a few questions about what the students knew about the cell and then released a PowerPoint presentation that showed pictures of several different types of cells – plant and animal. Students asked questions about the structure and functions of cellular organelles. The teacher then used a web-animation of cell, cell division, etc.

With a SMART Board pen, they marked the cell organelles, the nucleus and the chromosomes within. The students were excited trying to pair the chromosomes, and the teacher invited different students to come to the board and drag chromosomes to their homologous pairs. Students laughed and encouraged each other while the class debated which chromosome the student at the board should choose.

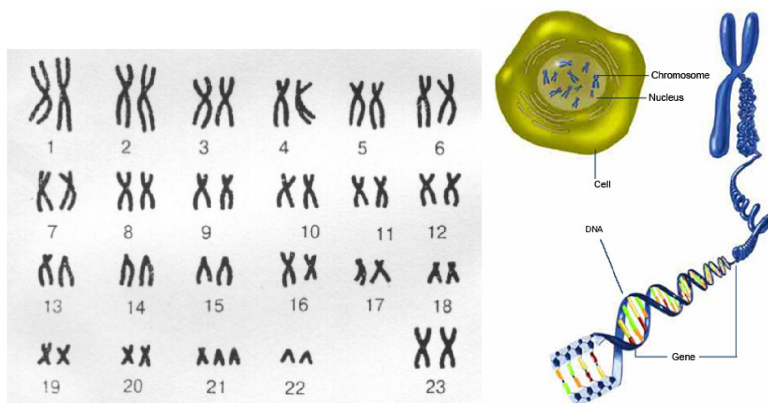

Figure 2. Karyotyp, nucleus, chromosomes and DNA

The use of images of karyotypes helped students to visualize human chromosomes, the nucleus as the most important structure of both plant and animal cell. The abstract concept of the construction and structure of the cell as a structure invisible to the human eye, that it contains a nucleus, the nucleus contains chromosomes, and that chromosomes are made of genes, was made more concrete through these karyotype images. Scientists create and use karyotypes to diagnose disorders, and the use of karyotypes simulation helped students to create their own interaction with the process and to mimic the process that biologists undertake. The usage of the display system for visualization was a topic that was common in the educational experiences of all participants.

The fourth group – control group in which none of the modern educational technologies applied in natural sciences classes. The traditional teaching method was used here: “Students were presented an oral presentation by the teacher”. Teachers are satisfied with the traditional method because they remain in control of time and content. Oral presentation to a large group of passive students can do very little for real learning.

Discussion

Groups discuss their research

Groups convey their research results and ideas (with drawings and diagrams, they complement Final part – Application – In the structure and functions of tissues and organ systems.

To understand the functional link between cells in tissues, organs and organ systems. Differentiation and specialization of cells occur in various organs and tissues in plants and animals. Students pull papers with given tasks: to draw a cell, to list the functions and to explain differences

Research problem

How will the use of new educational methods in teaching science affect the academic achievement of students?

Other research problem

Are there differences in academic achievements among the investigated groups?

This study was designed as an experiment that was performed in four groups of 10 students attending the subject Fundamentals of science in their first year – Department of elementary school teaching at the Faculty of educational sciences of the University «Goce Delchev», Stip.

Tools for collecting data

The purpose of this research was to try to empirically determine whether sequential use of different methods of learning was important for the progress in students' academic success. Effectiveness was determined quantitatively by a written test. The test contained 20 questions. This test was used as a pre and post-test, before and after methods-applications and repetition of the test in order to determine the level of the retained knowledge – 40 days after the lectures on the subject.

Analysis of the results obtained

Firstly, a pre-test was conducted in four groups of 10 students. According to the test results, differences between groups were statistically analyzed using the ANOVA test, and there was no significant difference ($p > 0,05$) between them.

The difference between the first, second and third group, compared with the fourth group was significant. This means that the level of retention (memory) of the students in Groups 1, 2, and 3 is significantly higher than in Group 4.

Reflections

As part of the student teaching seminar, each preservice teacher wrote four formal reflective essays over the course of the student teaching semester and at least five informal essays evaluating their lesson plans and classroom instruction. The formal reflections described the student teachers' approach to and use of inquiry, their attitudes toward and use of educational technology, their understandings and implementation of the nature of science in their teaching, and their approach to classroom management. Participants' formal and informal essays were collected to further characterize their instructional approach and use of ICT and other educational technologies.

Discussion

The results of this study showed that academic achievement of students depends on how the teacher teaches specific content of natural sciences (or biology in our case). Classes beginning by using interactive methods in teaching and using ICT, Internet connection and whiteboard were more exciting and encouraging on students' reflective activities than classes beginning with

lecturing. In science, teaching using laboratory experiments or slides at the beginning of class attracts more attention and motivation among students. The use of an oral lecture is boring for students. The visual material includes the understanding that words cannot express and make students remember the content very easily (Odubunmi and Balogun 1991; Gentry, 1994).

Using PowerPoint presentations creates a very conducive environment for learning unlike lecturing in halls (especially for large classes) because it offers students real life situations and an opportunity to solve the problem with skills. At the same time, students have more time and opportunities for practical experience, active thinking and the reflex of knowledge. In addition, teamwork encourages students to practice their interpersonal skills, and foster team spirit and leadership. Finally, oral presentations provide an opportunity for students to strengthen their mental response and presentation skills.

According to the results of the research, the level of retention (memory) of the acquired knowledge during classes that begin with an experiment or slides was higher than during those beginning with lectures. This is because people remember 10 % of what they read, 20 % of what they hear, 30 % of what they see and 90 % of practical experience. Laboratory work is practical experience (Beydoğan, 2001). This research also showed that students' understanding was increase when the class began with an experiment because these activities increased the students' interest in the topics.

Let us hope that this research will be the start of various sequential methods of teaching biology. The results of this research could be adapted to other teaching subjects.

Conclusion

The results of this investigation may inform the content and instructional approaches used to introduce pre-service teachers to interactive display systems in educational technology and science teaching methods courses. For example, it is important to teach specific approaches for using digital images effectively, including having students, record observations about what they see and infer what will happen next (Bell and Park, 2008). Instructors should model effective use of video clips, including providing advance organizers to help students comprehend what they see and how it is connect to the content; they are learning and pausing video clips to ask questions or to point out specific features.

References

- Bell, R. L. & Trundle, K. C. (2008). The use of a computer simulation to promote scientific conceptions of moon phases. *Journal of Research in Science Teaching*, 45 (3), 346–372.
- Beydoğan, H. Ö. (2001). Öğretimi Planlamave Değerlendirme. EserOfset, Erzurum. Committee on Undergraduate Science Education (1997). *Science Teaching Reconsidered: A Handbook*. National Academy Press, Washington. Available on-line at <http://www.nap.edu/readingroom/books>.
- Flick, L., & Bell, R. (2000). Preparing tomorrow's science teachers to use technology: Guidelines for science educators. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education* [Online serial], 1 (1). Retrieved from <http://www.citejournal.org/vol1/iss1/currentissues/science/article1.htm>.
- Gess-Newsome, J. (2003, April). Implications of the definitions of knowledge and beliefson research and practice in science teacher education. Paper presented at the annual meeting of the National Association for Research in Science Teaching, Philadelphia, PA.
- Irving, K. (2003). Preservice science teachers' use of educational technology during student teaching. Retrieved from ProQuest Digital Dissertations. (AAT 3097272).
- Kim, M. C., Hannafin, M. J., & Bryan, L. A. (2007). Technology-enhanced inquiry tools in science education: An emerging pedagogical framework for classroom practice. *Science Education*, 91 (6), 1010–1030.
- Loucks-Horsley, S., Hewson, P., Love, N., & Stiles, K. (1998). Designing professional development for teachers of mathematics and science. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- McNall, R. (2004). Beginning secondary science teachers' instructional use of educational technology during the induction year. *Dissertation Abstracts International*, 64 (10), 3636A. (UMI No. 3108794).
- Pflaum, W. D. (2004). The technology fix: The promise and reality of computers in our schools. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Received 14.03.2017

Снежана Ставрева ВЕСЕЛИНОВСКА,

професор, факультет педагогического образования, Университет «Гоце Делчев»,
Штип, Республика Македония;

Снежана КИРОВА,

факультет филологии, Университет «Гоце Делчев», Штип, Республика Македония

ТЕХНОЛОГИИ, ПЕДАГОГИКА И КОНТЕНТНЫЕ ЗНАНИЯ – ВЫЗОВ ДЛЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ НАЧАЛЬНЫМ ОБРАЗОВАНИЕМ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫМ РАЗВИТИЕМ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК

Традиционно преподаватель придавал особое значение лекции, тексту и доказательствам, с намерением, чтобы студенты осмыслили и вспомнили эту информацию в конце раздела или главы. Однако учителя, практикующие обучение на основе реформ, уделяют меньше внимания этим традиционным подходам и больше акцентируют внимание студентов на поисковое обучение.

Обучение основанное на реформах и гибких учебных планах, предоставляет студентам возможность конструировать свое научное знание посредством активного обучения.

Эти сдвиги в учебных подходах являются трудными и сохраняются в течение длительного времени, поскольку они требуют значительных изменений в практике.

Наше исследование состояло в том, чтобы изучить использование преподавателями естественно-научных дисциплин в период предварительного обучения интерактивной системы, состоящей из компьютера, LCD-проектора, интерактивной доски и подключения к Интернету для обеспечения преподавания и обучения в области естественных наук. Каждый участник имел доступ к интерактивной системе во время исследования.

Исследовательские вопросы, поставленные в работе, включали: 1. Будут ли учителя использовать интерактивную систему для учебных целей, 2. Какую форму примет эта инструкция, и 3. Будет ли инструкция соответствовать рекомендациям текущих документов по реформе в области естественно-научного образования. Результаты показали, что обучающиеся учителя существенным образом используют интерактивную систему для облегчения научно обоснованного изучения преобразований.

Кроме того, результаты подтверждают использование определенных подходов по подготовке преподавателей в период предварительного обучения к использованию образовательной технологии для инструктажа по запросу, моделированию эффективного использования цифровых изображений и видеороликов, и подробного инструктажа по всем категориям изучаемых методов.

Ключевые слова: учитель биологии, интерактивная система обучения, интерактивная доска, образование.

УДК [159.9.07+351.74]:17.022.1

Інна Вікторівна ВОРОБІЙОВА,

кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
морально-психологічного супроводження службово-бойової діяльності НГУ
науково-дослідного центру службово-бойової діяльності НГУ
Національної академії Національної гвардії України

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ДИНАМІКУ ІМІДЖУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НГУ У МІШКАНЦІВ ХАРКІВЩИНИ

Досліджено соціально-психологічні детермінанти, які визначають імідж військовослужбовця Національної гвардії України (НГУ) та зміни в його оцінках у цивільного населення Харківщини.

Ключові слова: соціально-психологічні детермінанти, імідж військовослужбовця НГУ, динаміка іміджу.